

Семенюк О. Б.

Національна академія Служби безпеки України

ЛИСТИ ІЗ ФРОНТУ ВІНСТОНА ЧЕРЧИЛЛЯ: ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ДОМІНАНТИ

У статті розглядається приватний епістолярій відомого британського політичного діяча В. Черчилля написаний в ранній період: 1895–1990 та 1990–1936 роки, що знаменують періоди військової служби та участі письменника у військових діях та боях за межами Великої Британії.

На основі проведеного аналізу приватного епістолярію В. Черчилля означеного періоду охарактеризовано головні жанрові та стильові домінанти, які можуть бути ключовими чинниками для визначення жанрових модифікацій письменницьких кореспонденцій, віднесених до різновиду епістолярію письменника – фронтової кореспонденції. Результати дослідження доводять, що це зокрема, образність, апелювання до сфери почуттів реципієнта, глибина психологічного аналізу навколишнього життя, репрезентація внутрішнього світу адресанта (листи-портрети адресанта) через медитації, ремінісценції, сугестії та внутрішній монолог, діалог із адресатом, характеризування образів певних осіб, яскраво виражена авторська позиція, самоаналіз, критичні коментарі, сатиричний пафос і тонкий підтекст (лист – нарис, лист-критичне есе, лист-воєнна хроніка, лист у вічність, лист-оповідь, тощо).

Авторка розвідки доповнює також зміст понять: «епістолярій», «метажанр» та акцентує увагу на індивідуальній стильовій парадигмі письменника, на пристрасній митця до змішування стильових засобів, запозичення чужих текстів, використання цитат, закодованість тексту, іронічність, тяжіння до символізму та алюзії, метафоризму. Ці стильові прийоми майстерно акумулюються письменником під час опису сцен із військових буднів, битв і драматичних епізодів і презентують стилізовану панораму, пронизану контрастними символічними образами і наративними елементами, риторичними фігурами, виконують експресивну та естетичну функцію та розкривають внутрішній світ митця. Запропоновані жанрові модифікації приватного епістолярію В. Черчилля (листи із фронту) можуть бути предметом для подальших розвідок у цьому напрямку.

Ключові слова: епістолярій, метажанр, жанрові модифікації, стильові домінанти, стильова парадигма, символізм, наративні елементи.

Постановка проблеми. Епістолярна спадщина лауреата Нобелівської премії в галузі літератури «за художню майстерність у висвітленні історичних і біографічних подій, а також за блискучі ораторські промови у відстоюванні найвищих людських цінностей» [9, с. 179], відомого британського державного й політичного діяча, оратора і публіциста Вінстона Черчилля досі не привертала увагу літературознавців. Водночас його приватні кореспонденції становлять значний інтерес не лише для дослідників художнього письменства Великої Британії, в усьому світі його сприймають як визнаного лідера періоду Другої світової війни, що відіграв важливу роль у захисті європейських демократичних цінностей від фашизму. Епістолярій непересічного митця і політичного діяча – надзвичайно цінне автентичне першоджерело для осмислення творчої індивідуальності адресанта з усім спектром

понять цієї структури – набуває особливої актуальності в наші дні.

Аналіз останніх досліджень. Ще й досі у літературознавстві існують різні погляди на жанрову природу письменницького листа. Окремі дослідники намагаються осягнути функції і жанрово-стильові особливості, появу нових піджанрів (модифікацій) у межах епістолярного жанру, метажанрову природу письменницьких листів.

Помітний слід у царині української епістолографії полишили публікації М. Коцюбинської «Зафіксоване й нетлінне» (2001) та «Листи і люди. Саме М. Коцюбинська запропонувала сучасний погляд на статус приватних листів як «автопортрети і портрети людей – від ситуативних мініатюр до монументальних полотен» [5, с. 11].

В. Кузьменко запропонував ґрунтовне осмислення українського письменницького епістолярію 20–50-х років ХХ століття [6], на основі

комплексного дослідження специфіки письменницьких кореспонденцій у тоталітарних умовах 20–50-х років ХХ ст., науковець акцентує появу модифікацій письменницьких листів, аналізуючи епістолярну критику, епістолярну публіцистику, відкриті та художні листи адресантів.

Роздуми про існування якихось позажанрових чи наджанрових явищ, спільностей зустрічаються і в працях Г. Мазохи, А. Ільків, Е. Соловей, В. Пустовіт, А. Чеберяк, О. Галич, О. Гарачковської, О. Свиртденко.

У зарубіжному літературознавстві існують різні погляди на жанрову природу епістоли. Роланд Хілл стверджує, що «листи – це живі слова» [1, с. 131], акцентуючи увагу на дискурсивному та наративному характері листовного діалогу.

Аналізуючи традиційні погляди на епістолярну творчість, дослідниця Мері Фаврет (Mary Favret) у розвідці «Романтичне листування» розглядає лист «як локус політичного дискурсу, виокремлюючи листи – *політичні памфлети, запальні листи (провокаційні)* («incendiary letters») та *шпигунські листи*, доступні для загального користування [4, с. 202–265].

Постановка завдання. Приватні кореспонденції В. Черчилля, письменника-публіциста, відомого політичного діяча мають для нас високу культурну, художню та історичну цінність. Вони репрезентують образ митця на тлі реальних подій, а також інтроспективно дух епохи, стильові особливості адресанта. Саме письменницький лист – це твір літературно-історіографічного метажанру документалістики, що становить органічну складову цілісного комунікативного процесу; йому властиві яскраво виражені домінуючі ознаки: автобіографізм та особистісне ставлення адресанта до конкретних подій. Тому дослідження письменницького листа як поліфонічного метажанрового утворення на тлі історичних подій та змін у суспільстві вимагає нового підходу.

Метою цієї розвідки є дослідження системи жанрових модифікацій та стильової парадигми листів автора на зламі ХІХ ст. – початку ХХ-го як однієї з ознак метажанрової природи епістоли. Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких **конкретних завдань**:

1) виявити жанрові модифікації листів письменника визначеного періоду, ідентифікованих як фронтові приватні кореспонденції (листи із фронту);

2) визначити жанрово-стильові домінуючі приватної кореспонденції В. Черчилля; написаних в період (1886–1990), (1900–1936) років.

Предметом цієї розвідки є дослідження художнього потенціалу і жанрово – стильової специфіки листування В. Черчилля із родиною у період участі Вінстона Черчилля у військових діях, боях та службі за межами Великої Британії

Виклад основного матеріалу. Молодість відомого політичного діяча Вінстона Черчилля пройшла у військових походах в Індію, Південну Африку, Судан, Єгипет, на Кубу, він брав участь в англо-бурській війні, Першій та Другій світових війнах. До 25 років Вінстон Черчилль сформувався і як військовослужбовець, і як письменник. Історичні та військові баталії справляли сугестивний вплив на емоційний стан очевидця цих подій, як наслідок це дістало відображення у тональності листів, написаних у ранній період: 1886–1900 роки та в період Першої світової війни та військової служби (1914–1924). У циклі листів, написаних в Індії, Черчилль прагне втілити свої амбітні перспективи стати письменником. Це прагнення автор кореспонденцій висловлює у відвертому листі до матері в 1897 році, водночас він передає своє невдоволення і моральну втому від рутинної солдатчини, протиставляючи два способи життя у символічних вимірах. *Листи-образи адресанта* поширені у приватному листуванні Вінстона Черчилля. Але у листах до матері вони набувають іншого жанрового і стильового забарвлення; вони виконують функцію самопізнання й самовираження особистості. Роздуми Черчилля про свою місію та його місце під час війни, проголошеної Туреччиною проти Греції, змусили змінити власні плани на майбутнє. У листі до матері від 21 квітня 1897 року Вінстон шукає підтримки та схвалення його рішення піти на фронт як військовий кореспондент. *«На чий бік пристати, це має залежати від тебе, моя дорога матусю, Ти повинна вирішити»* [7, с. 210].

Аналізуючи епістолярні діалоги Вінстона Черчилля із матір'ю періоду буремної молодості адресанта (1896–1900), ми спостерігаємо духовну близькість та емоційний зв'язок у стосунках сина із матір'ю, окрім того, вони демонструють надзвичайний сплав патріотизму, бунтівні думки адресанта та готовність прийняти виклик долі. Суперечливі почуття, які адресант відчуває у моменти найвищих емоційних випробувань, зокрема під час рішучих військових операцій, відображаються на тональності й стильовому забарвленні листів. Стильова палітра насичена експресивними епітетами, метафоричністю та навіюваннями. Так, у листі до матері, написаному у вересні 1898 року, юний письменник Вінстон

Черчилль ділиться враженнями від пережитого: «Атака не була настільки тривожною, як відступ 16 вересня минулого року. Це пройшло, як сон, і деякі уривки я не можу повністю пригадати» [2, с. 973]. Коли ж адресант починає перелік друзів, яких він утратив у бою, то такі спогади мають інший ефект на адресанта і, звичайно, автор висловлює свою позицію до сказаного в іншому художньому та емоційному обрамленні: «Ці речі і час, коли про них повідомили, були найгіршими, викликали у мене тривогу та хвилювання, уночі я роздумував про нікчемність війни. Ви не можете це прикрасити. Болячка пронизує наскрізь. Метафори змішані, але виразні» [2, с. 974].

Суміш змішаних почуттів: хвилювання, тривоги та раптового піднесення, яке автор відчув у бою, репрезентовано у вищезгаданому уривку за допомогою накопичення метафори та епітетів, що передають зміни емоційного стану адресанта і перехід від депресивно-песимістичного настрою до відчуття внутрішнього емоційного піднесення («екзальтації»). Адресант зізнається, що почуватися спокійним, згодом він відчув «істотний перепад настрою у формі того, що могло бути реакцією на стрес від бою, із сильним відтінком глибокої втрати» [2, с. 973].

Ефект «екзальтації», тобто піднесення, яке адресант визначив як емоційний стан, реакція від пережитого болочого досвіду, знаходить відображення в стильовому оформленні та тональності інших листів, написаних у період 1896–1916 років. Тут уміщено суміш суперечливих антагоністичних думок, почуттів та мікрообразів, що відтворені в епістолярному полотні завдяки градації експресивних стилістичних та художніх засобів. Тож опис військових баталій, дислокацій військ, нетривале затишшя після бою на перший погляд видаються буденними, нудними та ахроматичними картинами із перевагою до сірих і холодних відтінків, які передають песимістичні настрої, навіюють на адресата болочі думки. Та інколи відтворення епізодів військового життя частогусто набуває колоритного забарвлення, залежно від рівня емоційної напруги, почуттів чи стану адресанта епістолярна форма виражається у можливих комбінаціях комунікативного процесу: монологу-міркування, внутрішнього монологу чи діалогу.

Композиція листа, до якого ми зверталися вище, побудована на основі різних сюжетних ліній-оповідей. Оповідач у цьому сюжеті, як правило, адресант, проте він ділиться думками персонажів, які номінально присутні у тексті. Так, Чер-

чилль згадає своїх бойових побратимів, з якими він воював і тих, кого втратив у бою: «Нещасний Гренфел, із ким я сильно здружився, із ким та Молінексом завжди жили і їли разом – убитий... Я почув, що опівдні полковник Родс був поранений, та вночі було вбито бідного Губерта Говарда. Він вийшов неушкодженим із атаки та за іронією долі був убитий приятельським снарядом» [2, с. 974].

У наведеному листі поруч із голосом наратора, що представлено виключно через особисті судження й спогади про інших персонажів, ми відчуваємо присутність інших дійових осіб, відбувається плавний перехід учасників описаних подій, тем, мотивів з однієї історії в іншу, епістолярна оповідь набуває іншої модифікації – характеристика персонажів, їхніх дій, спосіб життя, поведінка, традиції тощо. Занурення адресанта в історичну хронотопічність, поява нових персонажів: архетипу жебрака, дервіша, представника місцевого мусульманського населення, який наділений войовничими рисами і т. п.

Окрім вище згаданих представників ісламського населення, у листовному сюжеті характеризуються члени інших меншин, племен, що населяли Індію, Афганістан, їхні характери наділені негативними конотаціями: «Афридії, наймогутніше і войовниче плем'я, нам доведеться карати і в інших місцях, є численні ознаки заворушень» [2, с. 781].

Вставлені в епістолярний діалог наративні «сценки» із життя місцевого населення, опис їхнього жалюгідного становища характеризуються синкретизмом, мінливістю, хиткою узгодженістю, інколи незалежних між собою подій, епізодів, проте поєднуються в одне ціле кореспонденцією митця і, таким чином, формують еkleктику жанрових модифікацій та ідіостилію британського політичного діяча й митця. Змішання стилів, тяжіння до символізму та алюзії, метафоризму в епістолярії – ці стильові особливості є чинниками індивідуального стилю Вінстона Черчилля.

Листи Черчилля за зверненням до адресата можемо дефініціювати як *есе*, новаторське письмо, наповнене емоційністю, експресією, філософічністю, що допомагає відтворювати життєву правду. Звертаючись саме до матері, Вінстон висловлює очевидну відразу до тубільців та прикордонного життя, підкреслюючи контрастні образи двох різних світів. Відточуючи свої думки, він додає більше експресії та зізнань до цих коротких пасажів (уривків), монологічних виступів, що гармонійно вписані у композицію його листа.

Найвиразніше це втілено в описі сцен (*листи-воєнні хроніки*), епізодах, пов'язаних із важкими воєнними (солдатськими) буднями, бойовим хрещенням, де найкраще проявляється характер адресанта.

«Весь кордон у полум'ї ... Я – авантюрист за характером, але я не дуже буду насолоджуватися життям через ризики, які я зазнаю. У будь-якому разі я вирішив – і, взявшись за справу, я зроблю все можливе, щоб зіграти гарну гру» [2, с. 781].

Тон листа, його емоційне наповнення підсилюються завдяки поєднанню контрастних нарративних елементів (епістолярна оповідь) та яскравих прийомів характеризування образу, які виконують почесну роль у змістовій композиції листа, не руйнуючи всієї структури листа, зважаючи на послідовність та узгодженість інших структурних елементів тексту. Завдяки цьому фактору, епістолярний твір пронизаний глибокими людськими почуттями, змушує адресата відчувати ті ж самі емоції, що й адресант.

В періоди військових походів Вінстона Черчилля, у найважчі моменти його життєвих випробувань відчуття відсутності адресата поруч породжувало прояви «екзистенційної самотності». Саме тому листовні діалоги із дружиною і матір'ю проливають світло на внутрішню боротьбу адресанта із самим собою, його хворобою (депресією), служать визначальним ідентифікатором індивідуальної стильової манери британського митця.

Листи В. Черчилля, написані в окопах Західного фронту та під час його відставки з посади Першого лорда Адміралтейства в 1915 році після провалу кампанії Дарданелл, передають песимістичні настрої душевно стомленої людини, оскільки автор пережив найболючіші кризові моменти приватного і соціального життя. Адресант глибоко відчував політичну ганьбу та докори сумління, від яких він ніколи не міг би оговтатися без підтримки своєї дружини. Песимістичні настрої досягли свого апогею в час вирішальної битви (перед боєм), і в написаному в цей день листі домінують темні фарби, похмурі символічні образи, зокрема темні хмари. За мінорною сповідальною оповіддю адресанта слідує гротескний опис поля після бою, гнітючого середовища, у яке потрапив адресант. Цей опис навіоє жахливу картину, передану мінорними й депресивними відтінками та мікрообразами: щурів, що символізують потойбічний світ, загубленості та провалля: *«Скрізь бруд та сміття, могили вбудовані в укріплення і безладно розкидані навколо... і по всьому цьому місцю у сліпучому місячному сьайві колонії*

величезних щурів повзають і ковзають під безупинний супровід гвинтівок та кулеметів, отруйного ниття та дзижчання куль, що пролітають над нами. Серед такого оточення, яке доповнене вологістю, холодом і всякими дрібними незручностями, я знайшов щастя і задоволення, якого не знав упродовж багатьох місяців» [8, с. 116].

Окрім мікрообразів щурів, що викликають асоціації «infirmity and death» («недугу та смерті») [3, с. 271], серед могил і сміття, в контрастних фарбах виблискує місяць, і його світло символізує ритми життя: безсмертя і вічність, просвітлення або темну сторону природи. Місячне світло ідентифікує перехід від темної фази до світлої, тобто елемент мороку. На думку Рене Генона, «Морок, завжди в традиційній символіці представляє стан нерозвинених можливостей, що породжують хаос» [3, с. 77]. Зображення гнітючого та вологого оточення у сірих і холодних тонах, що породжує відчуття відрази й небезпеки, має однак сугестивний вплив на адресанта. Цей вплив виражений у формі художнього звороту – неочікуваної антитези, що викликає у письменника почуття внутрішнього задоволення і щастя.

Образність як ще одна стильова домінанта епістолярію Черчилля, у цьому контексті має різку оціночну конотацію та алегоричні виміри для передачі складних понять чи концепцій для емоційного впливу на реципієнта. Письменник прагне не лише зробити свої епістолярні біографічні записи яскравими та привабливими для читання, а передусім дієвими для нащадків. У цьому плані тогочасні його послання можна назвати *листами у вічність*. У листі до своєї матері від 2 грудня 1896 року письменник згадує найбільш хвилюючу подію, переживання та емоційне напруження після битви, що відбулася на Кубі рік тому. Саме тоді автор кореспонденції потрапив під обстріл, тривалістю 4–5 годин. Письменник яскраво описує той день, зізнаючись: *«Я би жив для таких днів – днів, що обриваються, ніби це монотонна тяга існування»* [2, с. 914]. Він завершує лист влучним висловом із поезії Альфреда Теннісона *«Краще п'ятдесят років Європи, ніж один цикл Кети (Китаю)»*. Цитуючи рядок поеми Теннісона, у якому згадується альтернатива історична назви Китаю, країни, що вважалася «домоном поетів», письменник таким чином проводить паралель, протиставляючи два різні світи: Європу та Кубу. Образ Куби, завдяки алегоричному порівнянню, набуває трохи іронічного підтексту, адресант змальовує порожнечу життя на острові темними, безбарвними фарбами, що контрастує із багат-

ством культури Європи, яка впродовж тривалого часу вважалася центром цивілізації. Акцентуючи увагу реципієнта на аргументах, письменник уводить різкі короткі речення в алегоричному обрамленні, трансформуючи слова в метафори. Завдяки цим прийомам, зміст і форма сказаного набувають глибшого та виразнішого забарвлення.

Ще однією домінуючою ознакою стилю кореспонденцій В. Черчилля, присвячених описам військових походів адресанта в Індію, на Кубі та в Судані, Єгипті (Африці), є глибокий психологізм і проникливість адресанта, уміння показати іншу сторону військового патріотизму та непоодинокі гіперболізація людської поведінки і вчинків.

Позначений еkleктикою, сміливий та піднесений стиль Вінстона Черчилля проявляється в епістолярних інтимних діалогах із Клементиною, дружиною письменника. У листі до Клементини, написаному 28 липня 1914 року опівночі, Черчилль зізнається у змішаних почуттях, які сигналізують про наближення катастрофи: *«Моя мила і чарівна, все веде до катастрофи та колапсу..»* [8, с. 96]. Далі автор продовжує висловлюючи свою чітку позицію: *«Ти знаєш, з яким бажанням та гордістю я би ризикнув – або віддав, якщо потрібно, відведений мені період існування, щоб зберегти цю країну величною, славетною, процвітаючою і вільною. Кожен повинен спробувати виміряти невизначене і зважити невагоме. Якщо прийде війна, ми завдамо їм хорошого прощухана (поразки)»* [8, с. 96].

Поєднання антитези та оксюморонних конструкцій типу: *«огидна чарівність»*, *«виміряти невизначене, зважити невагоме»* додає висловлюванню експресивності, ефекту несподіванки та допомагає адресанту виразити й відтінити протилежні за змістом поняття.

Із проаналізованого випливає, що мова епістолярних текстів Вінстона Черчилля наповнена екстравагантними образами, промовистими фразами, схожими на хвалебний чи саркастичний панегірик із елементами прихованої критики; такі риторичні засоби часто вживані у промовах Черчилля, знаходять місце і у листовних діалогах письменника із дружиною. Для прикладу, процитуємо фрагмент із листа В. Черчилля до дружини від 10 січня 1916 року, в якому автор, намагаючись приховати своє розчарування провалом військової операції, не зміг утриматися від різких коментарів і відверто про це зізнається адресату: *«Кожен раз, коли моя голова не зайнята думками про війну, я глибоко відчуваю несправедливість до того, як ставляться до моєї роботи в Адмірал-*

тействі. Я не можу витримати, хоча намагаюся. Прокляте невміле управління зіпсувало Дарданелльську кампанію і марно згаяло стільки життів і можливостей, голосно волає про відплату. Якщо я виживу, настане день, коли я вимагатиму (заявлю про це) цього публічно» [8, с. 150].

З метою увиразнення репрезентації емоцій та почуттів адресанта, надання позитивної чи негативної оцінки персонажам, зображених в епістолярному сюжеті (розповіді), автор звертається до експресивних засобів, зокрема метафор, епітетів, порівнянь, створюючи таким способом світ епістолярних образів, історичних персоналій, прихований у філософських інтерпретаціях і медитаціях. Тут часто має місце вживання індивідуально-авторських метафор, з метою акцентування суб'єктивно-емотивного ставлення до персонажа чи контексту сказаного. Зокрема, щоб висловити свою відразу до ворога, В. Черчилль називав німецько-фашистських завойовників *«хижими вівцями»* (*“carnivorous sheep”*), Муссоліні – *«шакалом»* (*“jackal”*), а Гітлера – *«кровожерливим покидьком»* (*“bloodthirsty guttersnipe”*). Водночас Й. Сталіна політик і літератор «охрестив» російським ведмедем (*“Russian Bear”*). У листі до дружини Черчилль досить гостро висміював політику російського лідера, акцентуючи увагу на метафоричному порівнянні Сталіна із звіром: *«Не дивно, що російський Ведмідь тремтить (від страху) за свою шкуру і шукає захисників серед капіталістичних сил, він дезертирував у війні і намагався все зруйнувати по завершенню її»* [8, с. 411].

У композиції листовних діалогів В. Черчилля, написаних у періоди найбільших життєвих випробувань, часто можна спостерігати неочікувані повороти думки та непередбачувані висновки у поєднанні з філософськими медитаціями, що нагадують жанр *есе*. Такі характерні для ідіотилію письменника переходи від одного тону (емоції) до іншого впливають на плин думок реципієнта, бо інколи невимушений настрій оповіді збивається – і сюжет набуває іншої жанрової модифікації, і, як наслідок, – іншого стильового забарвлення також.

Висновки і пропозиції. Загалом, відкриваючи художній світ приватного епістолярію письменника фронтного періоду (військових походів та воєнних дій), який розглядається як літературний текст і представляє багату палітру жанрових модифікацій, що включають пасажі розповідей, діалоги, медитації, ремінісценції та критичні нариси, які органічно вплітаються

в сюжет листів, часто плавно переходять в ідилічні описи та виливи емоцій, письменницький лист виконує функцію самопізнання та самовираження особистості адресанта та служить джерелом саморецепції, сугестії, зв'язку із світом, через вербальний / невербальний зв'язок із адресатом. Як показало дослідження, листи періоду 1886–1930 років представляють еkleктику стилів та жанрів: листовна фабула насичена флешбеками, повтореннями, акумулюванням нарративними елементами, символічними мікрообразами, використанням символіки кольору, що

створює асоціативний підтекст і має імпліцитний вплив на реципієнта Часопросторові образи, якими пронизані листи В. Черчилля, забарвлені у різні стильові відтінки, що дозволяє автору подати в діалектичній єдності національне й конкретно-історичне та суб'єктивний (внутрішній) світ адресанта та адресата. Тож проаналізований епістолярій В. Черчилля дозволяє стверджувати, що приватні кореспонденції письменника викликають неабиякий інтерес і стають предметом дискусій в літературознавстві, відкриваючи нові обрії для досліджень.

Список літератури:

1. Byatt, A. S. *Possession*. New York, Vintage International, 1990. P. 744
2. Churchill, R. S. Winston S. Churchill. Companion, Vol. 1, pt. 2 (1896–1900), Boston: Houghton Mifflin Company, 1967. P. 679–1290.
3. Cirlot, J.E. Dictionary of symbols. Taylor & Francis e-Library, 2001. P. 507.
4. Favret, Mary. *Romantic Correspondence: Women, Politics, and the Fiction of Letters*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. P. 284.
5. Коцюбиська М. Х. Листи і люди. Роздуми про епістолярну творчість. Київ: Дух і літера, 2009. 582 с.
6. Кузьменко В. І. Письменницький епістолярій в українському літературному процесі 20–50-х років ХХ ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. філол. наук.; 10.01.01 – «Українська література» / Київ, 1999. 34 с.
7. Lough, David (ed.). *My Darling Winston: The Letters between Winston Churchill and His Mother*, Pegasus Books, Ltd., 2018. P. 648.
8. Soames, Mary (ed.). *Speaking for themselves: The Personal letters of Winston and Clementine Churchill*. Doubleday. London, 1998. P. 702.
9. Stromberg, Kjell. “The 1953 Nobel Prize”. *International Churchill Society*. URL: <https://www.winston-churchill.org> (Last accessed: 23.01.2023).

Semeniuk O. B. WINSTON CHURCHILL'S LETTERS FROM THE FRONT: GENRE-STYLE DOMINANTS

The article deals with personal letters of Winston Churchill, an outstanding British statesman, written in early years (1896–1900) and later 1900–1936 years marking periods of military service and the writer's participation in military war operations (actions) outside Great Britain.

Owing to the carried out analysis of W. Churchill's private epistolary, the main genre and style dominants have been characterized which may serve as the key factors for determining genre modifications of the writers' correspondences belonging to letters from the front as a type of writer's private epistolary. The results of the study clearly indicate the main genre-style dominating features (dominants) involving imagery, appealing to the recipient's feelings, deep psychological analysis of the surrounding life, representation of recipient's inner world (a letter-portrait of the addressee) through meditations, reminiscences, suggestion, an inner monologue, a dialogue with the addressee, characterization of certain personalities, a distinct author's intention (position), introspection, critical remarks, satirical pathos, the subtle subtext, etc. (a letter-sketch; critical essay, a letter of war chronicle; a letter to eternity; a letter-narrative and so on).

Moreover, the researcher bridges the gap in the concepts of “epistolary”, “metagenre” and highlights an individual style paradigm of the writer, his passion for mixing of stylistic means, borrowing from other people's texts, using quotations, text encoding, irony, attraction to symbolism, allusion and metaphorism. All these stylistic devices and techniques are masterly accumulated by the writer when he describes soldiering, scenes of military life, war actions (skirmishes), dramatic episodes and they present stylized panorama penetrated with contrasting symbolic characters, narrative elements, rhetoric figures which contribute to performing expressive, aesthetic function and revealing inner author's world. Thus, the suggested genre modifications of the writer's private epistolary (letters from the front) may contribute to future research in this field.

Key words: epistolary, metagenre, genre modifications, style dominants, style paradigm, symbolism, narrative elements.